KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2021/1871

2021 m. spalio 22 d.

kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/312/ES, kuriuo nustatomi ekologiniai kriterijai, taikomi suteikiant ES ekologinį ženklą patalpų vidaus ir išorės dažams ir lakams

(pranešta dokumentu Nr. C(2021) 7514)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 66/2010 dėl ES ekologinio ženklo ([1]), ypač į jo 8 straipsnio 2 dalį,

pasikonsultavusi su Europos Sąjungos ekologinio ženklinimo valdyba,

kadangi:

(1) Reglamente (EB) Nr. 66/2010 nustatyta, kad ES ekologinis ženklas gali būti suteikiamas produktams, kurie per visą savo gyvavimo ciklą daro mažesnį poveikį aplinkai. Kiekvienai produktų grupei turi būti nustatomi konkretūs ES ekologinio ženklo kriterijai;

(2) Komisijos sprendimu 2014/312/ES ([2]) nustatyti patalpų vidaus ir išorės dažams ir lakams taikomi kriterijai ir su jais susiję vertinimo bei patikros reikalavimai;

(3) atsižvelgdamos į 2017 m. birželio 30 d. ES ekologinio ženklo tinkamumo patikros (REFIT) ([3]) išvadas, Komisijos tarnybos įvertino pakeitimo aktualumą, kad būtų užtikrintas aktyvus sistemos taikymas tai produktų grupei. Konsultuotasi ir su viešojo sektoriaus suinteresuotaisiais subjektais;

(4) atlikus minėtą vertinimą patvirtinta, kad siekiant užtikrinti tolesnį visapusišką kriterijų taikymą, būtina titano dioksido (TiO_2) pigmentui (CAS Nr. 13463–67–7) ir pigmento priedui trimetilolpropanui (TMP) (CAS Nr. 77–99–6) taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą;

(5) priėmus Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2020/217 ([4]), sausų miltelių pavidalo pigmentas TiO_2 dėl poveikio įkvėpus pagal suderintą klasifikavimą priskirtas prie 2 kategorijos kancerogeninių medžiagų ir pažymėtas pavojingumo kodu H351 su pavojingumo fraze „Įtariama, kad sukelia vėžį“, jei 1 % ar daugiau TiO_2 dalelių aerodinaminis skersmuo yra ne didesnis kaip 10 μm. Ši klasifikacija įsigalios 2021 m. spalio 1 d. ir nuo tos dienos titano dioksido, kurio koncentracija didesnė nei 0,010 % masės dalies, naudoti ES ekologiniu ženklu paženklintuose dažų ir lakų produktuose nebebus galima, nebent būtų nustatyta aiški nuo Komisijos sprendimo 2014/312/ES priede pateikto 5 kriterijaus a punkto i papunkčio reikalavimų nukrypti leidžianti nuostata;

(6) remiantis pramonės suinteresuotųjų subjektų, ES ekologinio ženklinimo valdybos narių ir ES ekologinio ženklo licencijų turėtojų pateikta informacija, TiO_2 šiuo metu naudojamas bent 91 % ES ekologiniu ženklu paženklintų dažų ir lakų produktų (įprastas TiO_2 kiekis dažuose ir lakuose sudaro 3–30 % masės dalies, o atspalvio suteikimo pastose – iki 65 % masės dalies). Sąjungoje nukrypti leidžianti nuostata jau taikoma TiO_2 naudojimui, neatsižvelgiant į koncentraciją, kitais ISO 14024 I tipo ekologiniais ženklais paženklintuose skystuose dažuose ir lakuose, nepažymėtuose H351 pavojingumo kodu;

([1]) OL L 27, 2010 1 30, p. 1.

([2]) Komisijos sprendimas 2014/312/ES, kuriuo nustatomi ekologiniai kriterijai, taikomi suteikiant ES ekologinį ženklą patalpų vidaus ir išorės dažams ir lakams (OL L 164, 2014 6 3, p. 45).

([3]) Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 122/2009 dėl organizacijų savanoriško Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) taikymo ir 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 66/2010 dėl ES ekologinio ženklo įgyvendinimo peržiūros (COM (2017) 355 *final*).

([4]) 2019 m. spalio 4 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2020/217, kuriuo, derinant prie technikos ir mokslo pažangos, iš dalies keičiamas ir ištaisomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo (OL L 44, 2020 2 18, p. 1).

(7) TiO_2 pigmentas dėl savo didelio ryškumo ir aukšto lūžio rodiklio pasižymi geresnėmis charakteristikomis nei visi kiti žinomi alternatyvūs pigmentai. Kad dangai būtų suteiktas tam tikras neskaidrumas, dažuose ir lakuose, kuriuose naudojami alternatyvūs pigmentai, pvz., cirkonio oksidas, cinko oksidas, bario sulfatas ar cinko sulfatas, turėtų būti didesnis pigmento kiekis arba jie turėtų būti tepami storesne danga, o tai darytų didesnį poveikį aplinkai.

(8) Atsižvelgiant į prašymą leisti TiO_2 naudojimui ES ekologiniu ženklu paženklintuose dažuose ir lakuose taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, ji turėtų būti taikoma tik mišiniams, kurių galutinis produktas dėl jo sudėtyje esančio TiO_2 nebūtų klasifikuojamas su pavojingumo kodu H351. Tačiau pagal Deleguotąjį reglamentą (ES) 2020/217 skystųjų mišinių, kurių sudėtyje yra ne mažiau kaip 1 % TiO_2 dalelių, kurių aerodinaminis skersmuo ne didesnis kaip 10 μm, pakuotės etiketėje turi būti pateikta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1272/2008 ([5]) II priedo 2 dalyje nustatyta EUH211 frazė „Atsargiai! Purškiant gali susidaryti pavojingų įkvepiamų lašelių. Neįkvėpti aerozolio ar rūko“;

(9) 2020 m. kovo mėn. teikiant bendrą informaciją Europos cheminių medžiagų agentūros tvarkomam klasifikavimo ir ženklinimo inventoriui, pigmento priedas TMP klasifikuotas kaip 2 kategorijos toksinį poveikį reprodukcijai turinti medžiaga ir pažymėtas pavojingumo kodu H361fd su pavojingumo fraze „Įtariama, kad kenkia vaisingumui arba negimusiam vaikui“. Dažų gamintojai TMP tiesiogiai nenaudoja, tačiau jo kaip priedo gali būti pigmentų sudėtyje, jei jo koncentracija nėra didesnė kaip 1,0 % pigmento masės dalies (dažniausiai jis sudaro iki 0,6 % masės dalies). TMP apdoroti pigmentai ES ekologiniu ženklu paženklintuose dažuose ir lakuose negali būti naudojami, jei TMP koncentracija dažų ir lako produkte yra didesnė kaip 0,010 % masės dalies. Siekiant palengvinti TMP apdorotų pigmentų naudojimą, turi būti aiškiai nustatyta, kad jų sudėtyje esančiam TMP taikoma nukrypti nuo Sprendime 2014/312/ES nustatyto 5 kriterijaus a punkto „Bendrieji apribojimai, taikomi pavojingumo klasifikacijai ir rizikos frazėms“ reikalavimų leidžianti nuostata;

(10) remiantis pramonės suinteresuotųjų subjektų, ES ekologinio ženklinimo valdybos narių ir ES ekologinio ženklo licencijų turėtojų pateikta informacija, pigmentai apdorojami TMP siekiant pagerinti jų takumą dozuojant ir dispersiją maišant. Pigmentus apdorojus TMP pagerėja dispersija ir sutrumpėja maišymo trukmė (maždaug 30 %), dėl to sutaupoma energijos ir padidėja įmonių našumas. Šiuo metu žinomų alternatyvų, kurios suteiktų tokią pat su takumu ir dispersija susijusią naudą, kokią teikia TMP, nėra. Įvertinta, kad nepavojingų arba mažiau nei TMP pavojingų alternatyvų moksliniai tyrimai ir plėtra užtruktų bent dvejus metus ir nėra garantijos, kad jie bus sėkmingi. Sąjungoje TMP apdorotus pigmentus jau leidžiama nuolat naudoti keliais kitais ISO 14024 I tipo ekologiniais ženklais paženklintuose dažų ir lakų produktuose;

(11) poreikį TiO_2 ir TMP taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas pasibaigus Sprendimo 2014/312/ES galiojimo laikotarpiui reikėtų atidžiai įvertinti per susijusių kriterijų persvarstymo procesą. Tuo tarpu pramonė raginama rasti saugesnes už šias medžiagas alternatyvas;

(12) siekiant aiškumo, Sprendimo 2014/312/ES priedo priedėlio 1 punkto iii papunktyje būtina vietoj 2-metil-2H-izotiazol-3-onui (MIT) (CAS Nr. 2682–20–4; EB Nr. 220–239–6) nurodytos 0,0200 % ribinės vertės nustatyti 0,0015 % ribinę vertę, kad tame priede nustatyto 5 kriterijaus a punkto turinys derėtų su reglamentu, kuriuo Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 tryliktą kartą priderintas prie mokslo ir technikos pažangos ([6]) ir kuris įsigaliojo 2020 m. gegužės 1 d.;

(13) reglamente, kuriuo atliktas tryliktas priderinimas prie mokslo ir technikos pažangos, MIT ribinė koncentracija, kuriai esant mišinys būtų klasifikuojamas kaip 1A kategorijos odą jautrinanti medžiaga, žymima pavojingumo kodu H317 su pavojingumo fraze „Gali sukelti alerginę odos reakciją“, iš tiesų sumažinta iki 0,0015 %. Pagal 5 kriterijaus a punktą ES ekologiniu ženklu pažymėtas galutinis dažų arba lako produktas negali būti klasifikuojamas su pavojingumo kodu H317, nebent jam būtų aiškiai taikoma nukrypti leidžianti nuostata. Todėl Sprendimo 2014/312/ES priedo priedėlyje dėl ES ekologinio ženklo nurodyta MIT taikoma 0,0200 % riba yra prieštaringa ir turėtų būti pakeista į 0,0015 %;

([5]) 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantis direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (OL L 353, 2008 12 31, p. 1).

([6]) 2018 m. spalio 4 d. Komisijos reglamentas (ES) 2018/1480, kuriuo, derinant prie technikos ir mokslo pažangos, iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo ir ištaisomas Komisijos reglamentas (ES) 2017/776 (OL L 251, 2018 10 5, p. 1).

(14) siekiant aiškumo, Sprendimo 2014/312/ES priedo priedėlio 1 punkto iii papunktyje būtina vietoj nurodytos 2-oktil-2H-izotiazol-3-ono (OIT) (CAS Nr. 26530–20–1; EB Nr. 247–761–7) 0,0500 % ribinės vertės nustatyti 0,0015 % ribinę vertę, kad tame priede nustatyto 5 kriterijaus a punkto turinys derėtų su reglamentu, kuriuo Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 penkioliktą kartą priderintas prie mokslo ir technikos pažangos ir kuris įsigaliojo 2022 m. kovo 1 d.;

(15) reglamente, kuriuo atliktas penkioliktas priderinimas prie mokslo ir technikos pažangos, OIT ribinė koncentracija, kuriai esant mišinys būtų klasifikuojamas kaip 1A kategorijos odą jautrinanti medžiaga, žymima pavojingumo kodu H317 ir pavojingumo fraze „Gali sukelti alerginę odos reakciją“, sumažinta iki 0,0015 %. Pagal 5 kriterijaus a punktą ES ekologiniu ženklu pažymėtas galutinis dažų arba lako produktas negali būti klasifikuojamas su pavojingumo kodu H317, nebent jam būtų aiškiai taikoma nukrypti leidžianti nuostata. Todėl Sprendimo dėl ES ekologinio ženklo priedėlyje nurodyta OIT taikoma 0,0500 % riba nuo 2022 m. kovo 1 d. būtų prieštaringa ir turėtų būti pakeista į 0,0015 %; šis pakeitimas turėtų galioti nuo minėtos datos;

(16) todėl Sprendimas 2014/312/ES turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;

(17) šiame sprendime nustatytos priemonės atitinka pagal Reglamento (EB) Nr. 66/2010 16 straipsnį įsteigto komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

Vienintelis straipsnis

Sprendimo 2014/312/ES priedas iš dalies keičiamas pagal šio sprendimo priedą.

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2021 m. spalio 22 d.

Komisijos vardu
Virginijus SINKEVIČIUS
Komisijos narys

PRIEDAS

Sprendimo 2014/312/ES priedo priedėlis iš dalies keičiamas taip:

1) skirsnio „1. Konservantai, kurių dedama į dažiklius, rišiklius ir galutinį produktą“ iii) papunktis „Bendras leidžiamas izotiazolinono ir jo junginių kiekis paruoštame naudoti produkte“ iš dalies keičiamas taip:

   a) nustatyta 2-metil-2H-izotiazol-3-ono 0,0200 % ribinė vertė pakeičiama taip:

      „2-metil-2H-izotiazol-3-onas – 0,0015 %“;

   b) nustatyta 2-oktil-2H-izotiazol-3-ono 0,0500 % ribinė vertė pakeičiama taip:

      „2-oktil-2H-izotiazol-3-onas – 0,0500 % (iki 2022 m. vasario 28 d.), 0,0015 % (nuo 2022 m. kovo 1 d.)“;

2) skirsnio „5. Įvairios bendrosioms reikmėms skirtos funkcinės cheminės medžiagos“ f punktas („Pigmentai“) pakeičiamas taip:

Cheminių medžiagų grupė	Apribojimo ir (arba) išimties taikymo sritis	Koncentracijos ribinė vertė (jei taikoma)	Vertinimas ir patikra
„f) Pigmentai Taikymo sritis – visi produktai	Apribojimas. Pigmentai, kuriuose yra metalų, gali būti naudojami tik jei laboratoriniais pigmento bandymais įrodoma, kad metalo chromoforas surištas kristalinėje gardelėje ir yra netirpus. Nukrypti leidžianti nuostata. Išimties tvarka naudoti leidžiama (nereikalaujant atlikti bandymų) šiuos pigmentus, kuriuose yra metalų: — bario sulfatą, — stibio nikelį netirpioje TiO_2 gardelėje, — kobalto aliuminato mėlynąjį špinelį, — kobalto chromito mėlynai žaliąjį špinelį.	Netaikoma	Patikra. Pateikiami bandymo rezultatai, kuriais įrodoma, kad pigmento chromoforas surištas kristalinėje gardelėje ir yra netirpus. Bandymo metodas. DIN 53770–1 arba jam lygiavertis
	Nukrypti nuo 5 kriterijaus a punkto leidžianti nuostata. Kancer. 2 kat., H351 (įkvėpus): — taikoma tik titano dioksidui (TiO_2) ir tik tais atvejais, kai dėl sudėtyje esančio TiO_2 dažų arba lako produktas, dėl kurio prašoma išduoti licenciją, neturi būti klasifikuojamas kaip kancer. 2 kat. H351 kodu žymima medžiaga	Netaikoma	Patikra. Pareiškėjas įrodo, kad tiek jis, tiek TiO_2 tiekėjas taiko sistemas, kuriomis siekiama sumažinti sausų TiO_2 miltelių poveikį darbuotojams darbo vietoje (pvz., naudojamos uždaros dozavimo sistemos, vėdinamos dozavimo ir maišymo zonos, naudojamos asmeninės apsaugos priemonės).
	Nukrypti nuo 5 kriterijaus a punkto leidžianti nuostata. Reprod. 2 kat., H361fd: — taikoma trimetilolpropanui (TMP) ir tik tais atvejais, kai jis naudojamas kaip pigmentų priedas	0,50 %	Patikra. Pigmento tiekėjas deklaruoja, kad TMP kiekis neviršija 0,50 % pigmento masės dalies.“